

Examenul de bacalaureat național 2019

Proba E. d)

Psihologie

Varianta 4

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Senzațiile:
 - a. se produc numai în prezența stimulilor
 - b. sunt procese psihice reglatorii
 - c. redau totalitatea însușirilor unui obiect
 - d. sunt procese de cunoaștere complexe
2. Spre deosebire de reprezentare, percepția:
 - a. este un proces psihic cognitiv superior
 - b. redă doar însușiri caracteristice
 - c. se produce în prezența stimulilor
 - d. redă schematic însușirile unei clase de obiecte
3. Reprezentarea caisului din livada bunicilor:
 - a. redă schematic însușirile concrete ale caisului
 - b. se produce numai în mod involuntar
 - c. se produce numai în mod voluntar
 - d. este posibilă doar în prezența caisului
4. Reprezintă un fenomen psihic ce stimulează și susține energetic desfășurarea activităților:
 - a. gândirea
 - b. memoria
 - c. percepția
 - d. motivația
5. Procesele psihice afective:
 - a. generează întotdeauna detensionarea subiectului
 - b. redau relația dintre subiect și obiect
 - c. reflectă doar particularitățile subiectului
 - d. reflectă doar particularitățile obiectului
6. În sala de lectură a bibliotecii, unde Irina este cufundată în studiu, aceasta își orientează pentru un moment atenția către ușa deschisă brusc de către o persoană nou-venită. Forma atenției declanșată în acest caz este:
 - a. postvoluntară
 - b. internă
 - c. voluntară
 - d. involuntară
7. Calitatea voinței care constă în rapiditatea cu care o persoană deliberează într-o situație complexă și urgentă, adoptând hotărârea potrivită, este:
 - a. independența
 - b. perseverența
 - c. promptitudinea
 - d. fermitatea

8. Face parte din categoria atitudinilor creative:
- încrederea în forțele proprii
 - rezistența la schimbare
 - opacitatea la nou
 - conformismul intelectual
9. Forma motivației produsă de stimulări premiale, care se soldează cu efecte benefice, contribuind la menținerea și consolidarea statutului socio-profesional este reprezentată de motivația:
- voluntară
 - pozitivă
 - intrinsecă
 - negativă
10. Ca trăire afectivă, datoria reprezintă:
- un afect
 - un sentiment
 - o emoție curentă
 - o dispoziție afectivă

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A.

În coloana din stânga sunt enumerate funcții ale limbajului, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Funcția ludică/de joc	1. Constă în transmiterea unui conținut informațional de la o persoană la alta.
b. Funcția reglatorie	2. Constă în substituirea unor obiecte, fenomene, relații prin formule verbale sau alte semne.
c. Funcția de comunicare	3. Este dată de facilitarea și medierea operațiilor de abstractizare și generalizare.
d. Funcția simbolic - reprezentativă	4. Presupune asociații verbale de efect, mergând până la construcția artistică.
	5. Presupune determinarea, conducerea conduitei altei persoane și a propriului comportament.

12 puncte

B.

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Procedeele imaginației, aplicate asupra unor date de memorat, echivalează cu un grad sporit de activism al subiectului, ceea ce contribuie la creșterea productivității memoriei.

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați două procese psihice la care face referire, în mod explicit, textul. **4 puncte**
- Precizați trei caracteristici ale unuia dintre procesele psihice menționate la punctul 1. **6 puncte**
- Construiți un exemplu prin care să ilustrați caracterul situațional al memoriei. **4 puncte**
- Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, utilitatea imaginației creatoare. **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, următorul text:

Încă din copilărie, Mircea Eliade își dovedește înclinația către cultură, fiind pasionat de tot ceea ce însemna carte. Practic, universul său este redus la lumea cărților pe care le devorează cu o pasiune ieșită din comun, în ciuda efectelor negative asupra sănătății sale. Își creează astfel un fel de univers paralel, în care el putea exista liber, fără a fi presat de obligațiile și responsabilitățile lumii exterioare. (...)

Adolescența lui Mircea Eliade nu înseamnă distracție, întâlniri cu fetele, dans ori alte activități specifice vârstei. Considerate pierdere de vreme, ele sunt înlocuite cu studiul intens ce devine un mod de existență. Eliade nu renunță la ritmul galopant pe care și l-a impus, considerând că spiritul primează în fața trupului. Parcă se află într-un fel de transă, lumea cărților are un efect hipnotic, atrăgându-l ca un magnet. Mansarda devine locul ideal ce îi conferă liniște și inspirație creatoare, un fel de refugiu într-o altă dimensiune, cea a cunoașterii. (...)

Timiditatea sa în societate este provocată de faptul că nu o cunoaște cu adevărat, având în vedere refugiul în propriul univers cultural. Nici aspectul fizic nu prea îl ajută să se integreze, creându-i complexe specifice vârstei: „tuns cu mașina în cap, cu lentile din ce în ce mai groase, cu fața plină de coșuri și cu tullele roșcate...mă vedeam și mai urât decât eram.” În aceste condiții, adolescentul își dorește singurătatea absolută, simțindu-se diferit față de ceilalți. (...)

Solitudinea devine un scut care îl protejează de cei din afară, însă omul Eliade ajunge să tânjească după prietenie, dragoste, comunicare. Își dorește să iasă din carapace și să găsească împlinirea afectivă, nu numai pe cea intelectuală, condiția sa de solitar devenind apăsătoare.

(Dragomir Marian - Memorii. Adolescența lui Mircea Eliade – itinerariu spiritual)

Pornind de la textul dat, răspundeți următoarelor cerințe:

- A. Menționați, conform teoriei lui C.G. Jung, tipul temperamental al lui Mircea Eliade. Precizați, din text, două idei/afirmații prin care să justificați răspunsul dat. **6 puncte**
- B. Considerați că Mircea Eliade era o persoană încrezătoare în sine? Precizați, prin apel la text, un motiv prin care să susțineți răspunsul dat. **4 puncte**
- C. Textul precizează faptul că pentru Eliade *spiritul primează în fața trupului*. Menționați, pe baza textului dat, două motive care susțin acest fapt. **6 puncte**
- D. Prezentați, în aproximativ o jumătate de pagină, caracterul lui Mircea Eliade, conform teoriei lui G.W. Allport, evidențiind o trăsătură cardinală și două trăsături principale ale caracterului acestuia. **10 puncte**
- E. Formulați un argument prin care să respingeți afirmația potrivit căreia *trăsăturile temperamentale se formează prin educație*. **4 puncte**